

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XLV. Romana fideicommissi de Baldassinis. De eadem materia concursus fœminarum; Et an vocata fœmina innupta, quæ ducere deberet virum assumpturum familiam testatoris, admittenda sit vidua & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BALDASSINIS

PRO

CAMILLA DE BALDASSINIS

CVM

HOSPITALI AD SANCTA
SANCTORUM
& aliis.

*Casus disputatus in Tribunali seu Congregatione
Fabricæ, & decisis pro Camilla.*

De eadem materia concursus fœminarum;
Et an vocata fœmina innupta, quæ ducere deberet virum assumpturum familiam testatoris, admittenda sit vidua & senex habens filios masculos familiam assumere paratos.

SYMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 **R**esolutio causæ.
- 3 **P**aria sunt non extare, vel extare & non habere qualitatis necessarias.
- 4 **V**bi forma respicit certum effectum sufficit implementum per equipollens.
- 5 **D**antur casus in quibus spectatur æquipollens, ubi voluntas testatoris pinguius impletur.
- 6 **S**pectanda est substantia voluntatis, non autem formula verborum.
- 6 **P**receptum injunctum femina succedenti ut certum virum ducat, quomodo intelligendum sit.

DISC. XLV.

M Elchior de Baldassinis Neapolitanus Sacræ Consistorialis Aule Advocatus, institutis hæredibus Antonio Matthæo & Ludovico fratribus, perpetuum fideicommissum particulare ordinavit in domo per ipsum constructa, attenda illorum temporum conditione conspicua, ad favorem masculorum agnatorum ex dictis hæredibus descendendum, defectis verò masculis vocavit fœminam natu majorem, quæ de tempore facti casus nupta non reperiretur, sub ea lege ut nuberet viro cognomen & insignia familiæ assumendi, quo contraveniente, vocavit gradatim juxta ordinem ætatis aliam fœminam adimplentem dictam legem, & ultimo loco substituit Hospitale ad Sancta Sanctorum: Cumque defecta seu non incepta esset linea Ludovici, atque ex Antonio præfati Antonii Matthæi nepote ex filio fuissent superstites Aloysius secularis, Franciscus professus in Religione Theatinorum, & Camilla nupta in nobili familia de Palma Nolana, sequente demum morte Aloysii dictæ domus possessio abique prole, quadrangularis orta est quæstio

super dicta successione fideicommissaria in Tribunali seu Congregatione Fabricæ inter Theatinos ex persona dicti Francisci, Camillam, Hospitale prædictum, ac Horatium & Joannem Baptistam de Sora, nuncupatos de Baldassinis prætenfos descendentes ab eodem Antonio Matthæo; Quamvis enim data capacitate dicti Francisci Religiosi, ejus vocatio esset indubitata prælativè ad omnes, difficultas tamen erat super incapacitate Religionis etiam in communi, unde propterea me Camillæ Advocato cooperante, inter ipsam, & Religionem prædictam ad honestam concordiam eventum est; Facileque fuit etiam excludere præfatos Horatium, & Joannem Baptistam ex defectu legitimacionis personarum, Unde propterea tota controversia restricta fuit inter dictam Camillam, & Hospitale, quo non acquiescente sententiæ Judicis primæ instantiæ lata ad favorem Camillæ, per Cardinales respectivè in aliis instantis à Congregatione deputatos, duæ aliæ prodierunt sententiæ cum subsequuta executione ad ejusdem Camillæ ejusque filiorum favorem; Istaque lite sopita, post plures annos, denuò eam suscitavit præfati Horatius & Joannes Baptista in Tribunali A. C. sed pariter me pro dicta Camilla vel ejus filii ipsa defuncta scribente succubuerunt, ex eodem defectu legitimacionis personarum, & qualitatis descendentiæ legitimæ & naturalis non probatæ.

Prætenso Hospitalis super purificatione substitutionis ad ejus favorem consistebat in eo quod dicta Camilla unica femina ex præfata descendentiâ superstes non haberet qualitatem à testatore desideratam, quod esset innupta & habilis ad deducendum virum cum filiorum procreatione, ita familiam artificialiter renovaturum, dum erat vidua, & in decrepita ætate constituta, sine dubio inhabilis ad novam prolem suscipiendam, unde propterea scribentes pro Hospitali dicebant pro illius exclusione intrare vulgare ac frequenter usitatum dictarum Joannis Andrea in addit ad Speculator fideicommissum de re non loquitur, cum paria sint non extare, vel extare, & non habere qualitatem necessariam, ut in his terminis personarum non habentium eas qualitates, sub quibus vocata sunt, habetur apud Surd. conf. 403. num. 65. & seqq. & supponebatur absolutum in Bonon. fideicommissi de Guidotti disc. præcedenti, & in Romana fideicommissi de Glorieri disc. 41. & in similibus, in quibus tota disputatio erat super verificatione qualitatis per testatorem volitæ præsupponendo pro certo, quod si ea non adesset, non intraret vocatio sive successio.

Contrarium ego scribens pro Camilla dicebam verius, etiam cum sensu veritatis, dum cessabat concursus aliarum fœminarum, quæ adimplere possent voluntatem testatoris in forma præcisâ, quo solum casu difficultas intrare posset, secus autem in concursu ulterioris substituti vocati in defectum generis prædilecti ac prius vocari, quoniam testator formam prædictam adiecit, non pro aliqua solemnitate, sed ad certum effectum, ut scilicet ejus vir cognomen & insignia assumendo, ac filios procreando, ita familiam testatoris artificialiter renovaret; Quando autem forma respicit certum effectum, tunc necessarium non est ejus implementum præcisum, sed receptum est sufficere per æquipollens, ut generaliter cæteris relatis Merlini decisione 36. num. 5. cum sequent. Adden. ad decisionem 542. num. 84. & seq. par. 4. rec. tom. 3. cum aliis deductis in Romana Bulla Archivi sub tit. de feudis disc. 87.

Et in

Et in his specialibus terminis firmatur per Rotam apud Dunozett. decis. 417. repetit. decis. 93. par. 7. rec. ubi testatore demandante post defectam ejus descendendam eligi juvenem, qui uxorem ducere, ac filios procreare deberet, atque ita familiam renovare, laudatur electio viri in provecta & matura ætate constituti, qui plures filios masculos jam habebat, cum ita pinguius impleri dicatur testatoris voluntas, atque certitudinaliter obrinetur, id quod juxta formam ab eo præscriptam esset incertum; In idem conferentibus iis quæ habentur supra in Firmana primogenitura discurs. 33. super pinguiori implemento voluntatis testatoris, ac finis ab eo desiderati, quamvis forma præscripta in aliquo alteraretur; Ac iis, quæ habentur per Rotam in Avenionensi decisione 77. 134. & 143. par. 7. rec. ubi de vocatione primi filii, qui ex certo matrimonio procreatus existeret de tempore mortis testatoris, quoniam nullo tunc procreato, decisum fuit, & bene, vocationem convenire illi primo filio, qui post plures annos natus esset.

Quod etiam longè post hæc disputata, me quoque scribente decisum fuit in Bononiensi fideicommissorum de Victorio prima Aprilis 1669. coram Carpineo, & de qua causa habetur infra disc. 69. Demandante siquidem testatore, ut defectis illis de linea legitima & naturali, posset aliquis naturalis tantum superstes facere se legitimare, atque fideicommissariam successionem jam vacatam obrinere, deciditur, & bene, vocationem convenire filiis legitimis & naturalibus illius naturalis, qui antequam casus contingeret, jam legitimatus erat, & in qua decisione ponderatur aliud simile, de quo apud Celsum decisione 358. In idem cadente etiam receptissima propositione, quæ in ista præsertim ultimarum voluntatum materia ante omnia præ oculis habenda est, ut spectari non debeat cortex & figura verborum, sed substantia voluntatis ex deductis in supra allegatis decisionibus cum aliis per Manticanam de conjecturis lib. 3. tit. 3. num. 9. Fusar. quest. 460. num. 7.

Considerabam quoque ex abundanti, quod etiam in casu quo dicta femina non haberet filios masculos familiam assumentes, dum erat vidua, & virum ducere poterat, id adhuc sufficiebat ad ejus capacitatem non obstante gravi ætate, cum hæc juxta veriorum, ac receptam sententiam non inhabilitet ad matrimonium, cujus implementum cum præscriptum sit per viam modi magis quam per viam conditionis, ac sequi debeat post obtentum emolumentum, non impedit successionis assequutionem, nam sufficit dicere se esse promptam ducere virum congruum, quando occasio præberet, juxta ea quæ habentur supra in Romana fideicommissi de Ursino discurs. 37. & in decisione 283. par. 11. rec. in ea causa edita numer. 9. & sequent. cum testator non dixerit feminam debere esse habilem ad filiorum procreationem, sed hoc ex abundanti.

o (So)

MARSICANA SUCCESSIONIS

PRO

VICTORIA ET OLIMPIA
DE MACEROLIS

CVM

JACOBO ET ALIIS PARTIBUS
DE MACEROLIS.

Casus disputatus coram A. C. & in Rotam non decisus super hoc puncto.

De eadem materia concursus fœminarum. Vocante scilicet testatore filios masculos exclusis fœminis, sub expressa lege, ut nihil prætereundum possent, atque in defectu masculorum vocante proximiores collaterales, An sub hac vocatione veniant ne dictæ fœminæ exclusæ ad successiones fratrum institutorum in concursu fratrum collateralium.

SVM MARIVM.

- 1 FActi series.
- 2 Resolutio, & status cause.
- 3 De renunciatione, an sit realis, vel personalis, & missivæ.
- 4 De regula, quod masculinum concipiat feminam, & quando proprie dicta questio cadat.
- 5 De conjecturis, ex quibus femina censetur excludi.
- 6 In Regno Neapolitano femina exclusæ propter masculos remanent sue, & dos succedit loco legitimæ.
- 7 De causa, seu sine, ob quem femina extantibus masculis per patres amplissimè excludi solet.
- 8 Quod hæc exclusio non attendatur ultra causam, & effectum, ob quem facta est.
- 9 Exclusus nomine particulari ab una dispositione, & censetur exclusus ab alia dispositione generaliori non veniat sub genere vocato.
- 10 Quando dicatur contemplata agnatio, ob quam femina descendentes excludantur, ob masculos collaterales cognatos.
- 11 Quare vocabulum collateralium, & transmissivum conveniat etiam filiabus testatorum.

DISC. XLVI.

Iulius de Macerolis quinque habens filios, natus Iulio Julium Cæsarem, Joannem Nicolaum, & Constantium masculos, Victoriam & Olimpiam fœminas, relicta istis dote, cum præcepto ut contenta esse deberent, neque aliud quicquam de ejus hæreditate prætereundum possent, illas à dicta hæreditate per verba effrenata excludendo, hæreditatem instituit dictos tres filios masculos cum deficiente & reciproco perpetuo fideicommissio in universum suorum linea masculina & fœminina, quarum utraque deficiente substituit proximiores collateralium.